

Spinoza's Visie

Dag 1

Wie is Spinoza en wat is ware kennis?

Opzet cursus

Dag 1

Inleiding

Dag 2

Over God

Hoe zit de wereld
in elkaar?

Dag 3

Over de mens

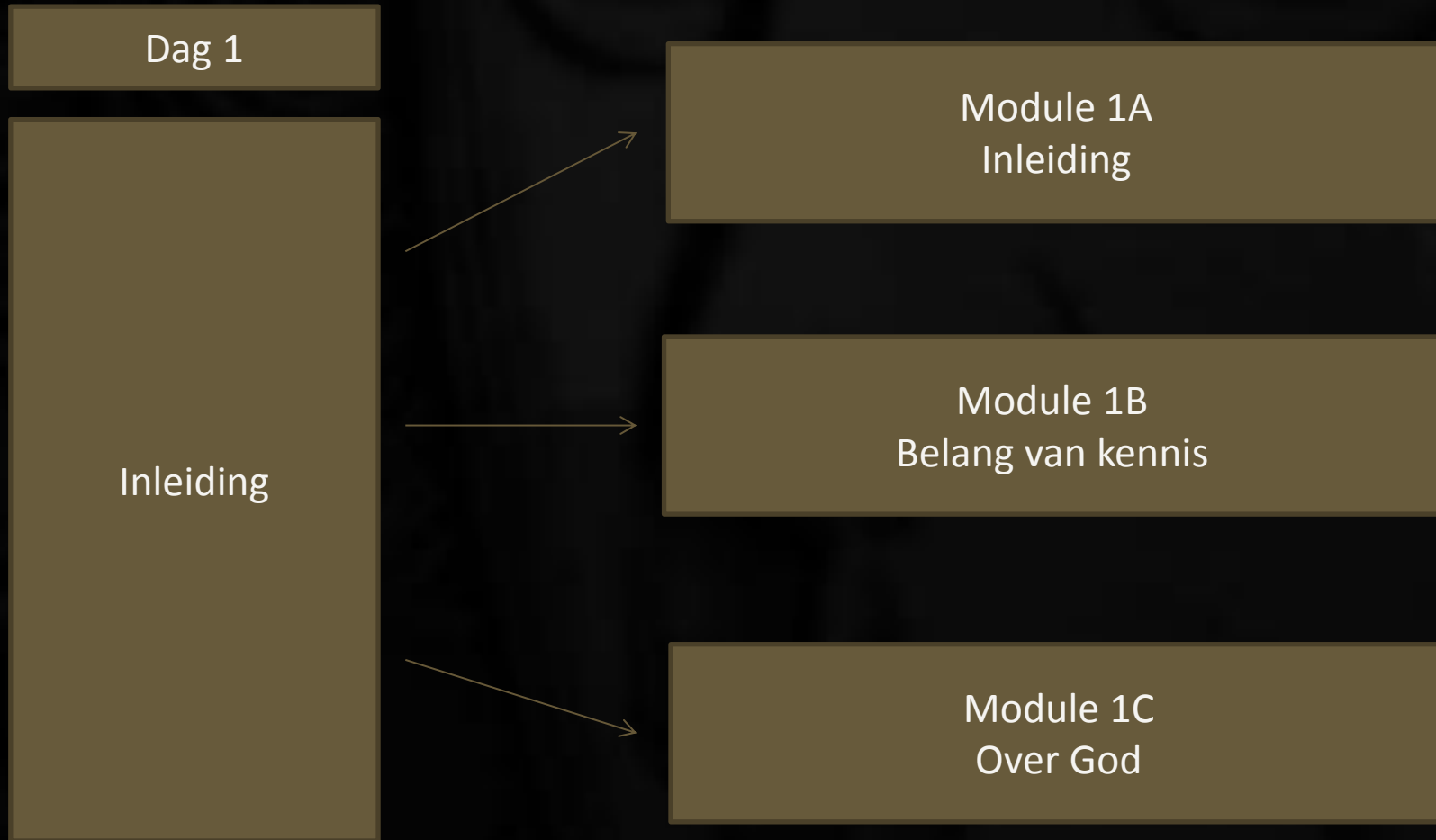
Hoe verhoudt de
mens zich tot de
wereld?

Dag 4

Over het geluk

Waarin ligt het
ultieme geluk?

Opzet cursus

Module 1A

Inleiding

Wie is Rikus Koops en wie was Spinoza?

Wie is Rikus Koops?

Wie was Spinoza?

Huijgens
Descartes

Atheïst 1677

Leibnitz

Bijbelkritiek

Natuur

God

Ethiek

17^e eeuw

Kennis

Vrijheid van
meningsuiting

Geometrie

Rationalist

Den Haag

1632

Amsterdam

Democratie

Politiek

Portugees

Rechtlijnig

Voorburg

Banvloek

Koopman

Sober

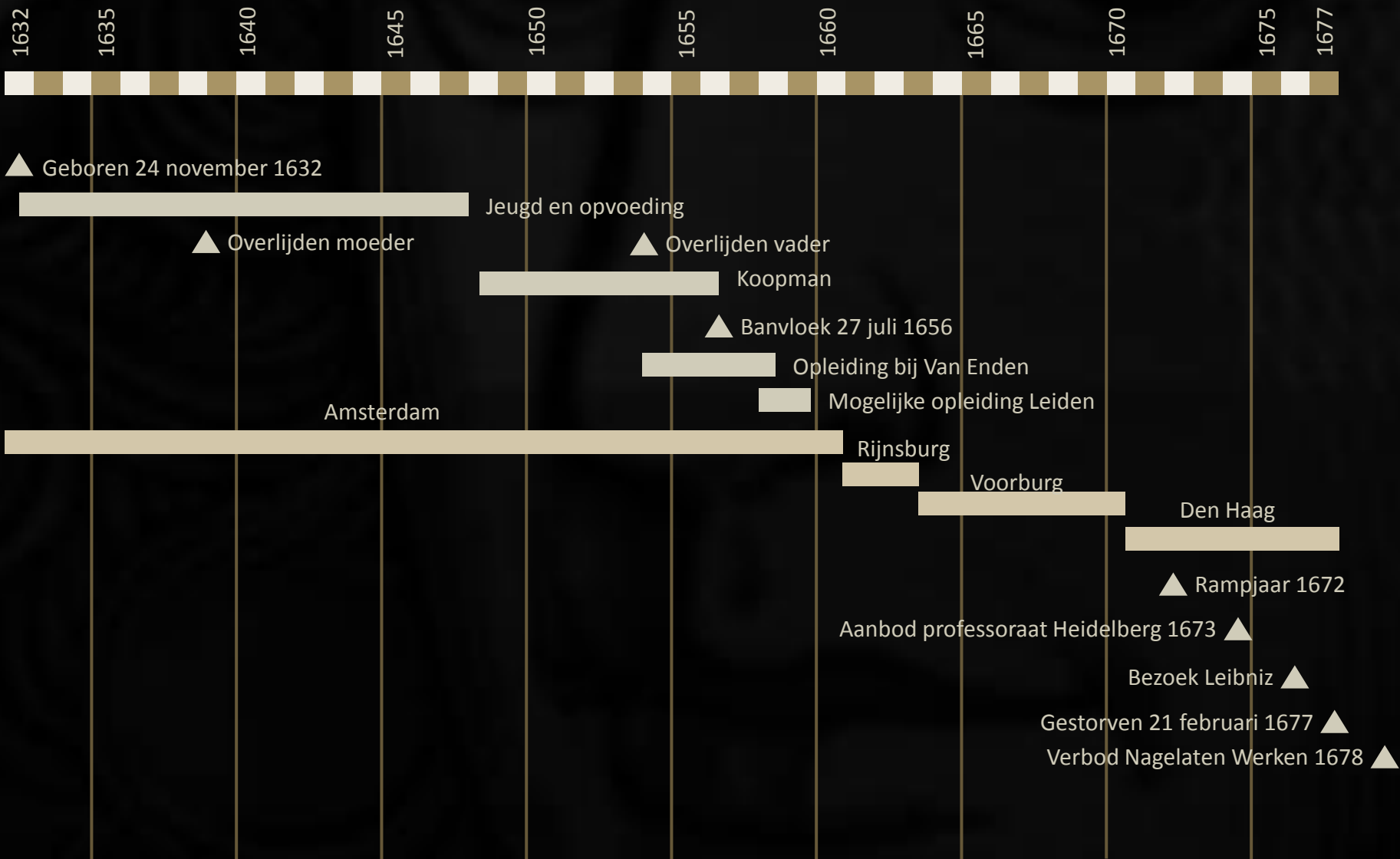
Joods

Rijnsburg

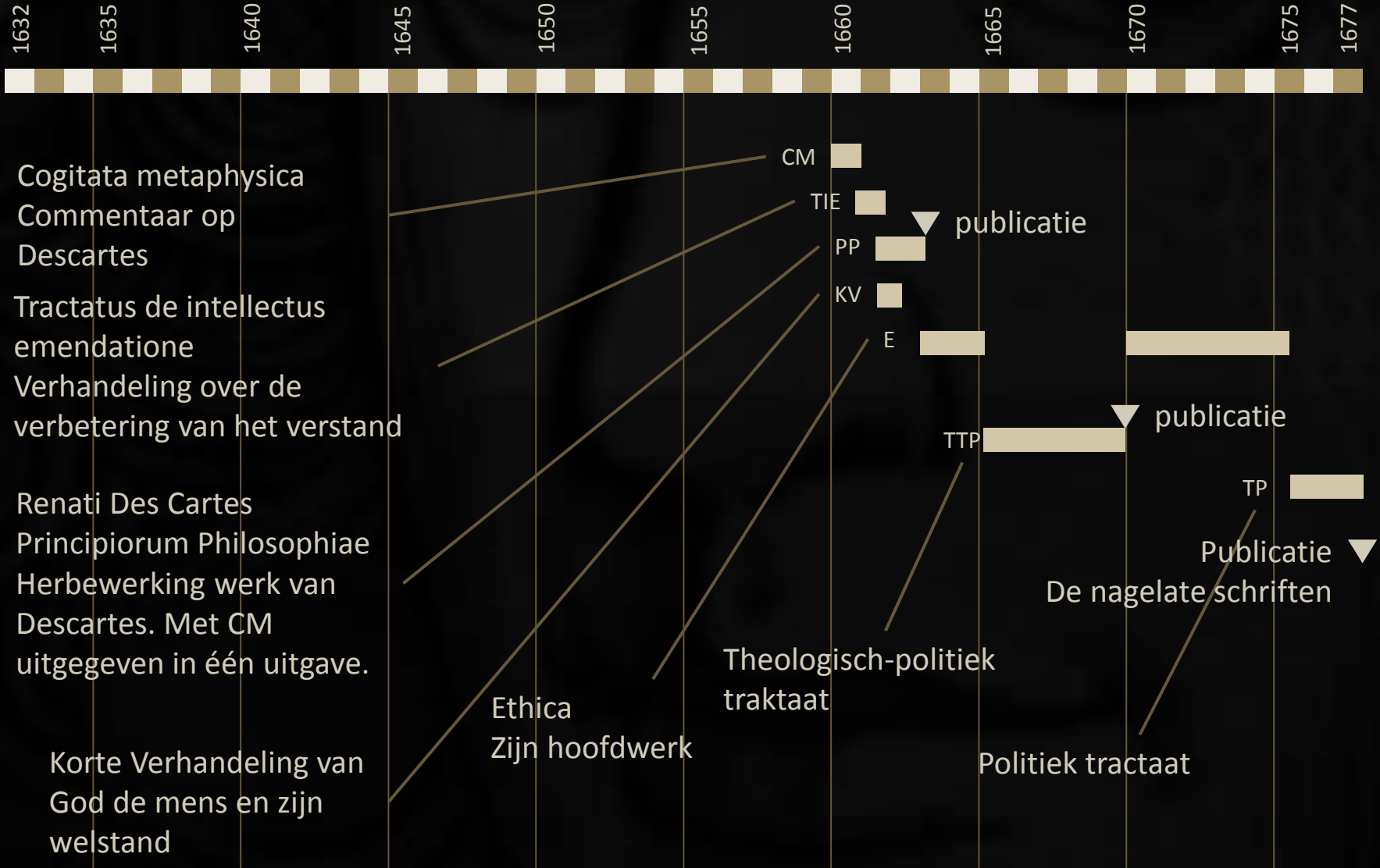
Lenzenslijper

Collegianten

Leven

Werk

Malebranch Hobbes
Nieuwe filosofie

Descartes
Van Enden

Leibniz

Machiavelli

Dun Scotus

Middeleeuws

Thomas van Aquino

Maimonides
Joods

Grieks

Stoicijnen

Aristoteles

Epictetus

mening
Vrijheid
Geloof

Atheïst
Verboden

Fransen revolutie

Verlichting

Fichte Goethe
Idealisten

Einstein

Schopenhauer Hegel

Intuïtie
Rede

Kennis Aandoeningen

Doel en middel Blijdschap en droefheid

Begeerte Liefde

Goed en slecht

God is Natuur

Alles heeft oorzaak

Oorzaak

Noodzakelijkheid
Geen vrije wil

Geen toeval

GELUK

Wat zijn wij?

Zoektocht 1:
Geluk is ook een idee.
Hoe komen we tot dit idee?

Van geluk naar
ware kennis

Zoektocht 2:
Hoe weten we dat er
buiten ons denken iets
bestaat?

Van ware
kennis naar de
Natuur

Module 1B

Kennis en geluk

Het grote belang van kennis bij Spinoza

Citaat

Nadat de ervaring mij geleerd had, dat alles wat in het alledaagse leven veelvuldig voorvalt, **ijdel en futiel** is, en toen ik zag dat alle dingen die ik vreesde of waarvoor ik bang was, in het geheel geen goed of kwaad in zich bevatten tenzij voor zover de ziel erdoor bewogen wordt, kwam ik uiteindelijk tot het besluit om te gaan onderzoeken of er iets bestaat dat een **waarachtig goed** is, dat zich laat verwerven en dat alleen, zonder alle overige goederen, in staat is de ziel te vervullen, dat wil dus zeggen of er iets bestaat waarvan ik, nadat ik het gevonden en verworven had, **eeuwig** zou kunnen **genieten** in een voortdurende en **maximale vreugde**.

De zoektocht naar Het geluk

Opdracht

Citaat

Iedereen die een **ware idee** heeft, weet dat een ware idee de **grootst mogelijke zekerheid** inhoudt. Een ware idee hebben is immers niets anders dan iets in volmaakte oftewel op de beste manier kennen; hier kan beslist niemand aan twifelen, tenzij hij denkt dat een idee iets stoms is, zoals een afbeelding op een schilderij, en geen modus van denken, namelijk het begrijpen zelf. En ik vraag u: wie kan weten dat hij iets begrijpt, als hij het niet eerst begrijpt? Met andere woorden: wie kan weten dat hij zeker van iets is, als hij er niet eerst zeker van is? En wat kan er vervolgens bestaan dat **helderder en zekerder** is dan een ware idee, om de maatstaf van de waarheid te zijn? **Precies zoals licht zichzelf en de duisternis manifesteert**, zo is de waarheid de maatstaf van zichzelf en van het onware.

E2P43S

Module 1C

Over God

Dat God bestaat en wat God is.

Van ware kennis naar de Natuur

Dat er iets buiten ons bestaat

Stap 1

Waarom kunnen we niet twijfelen?

Wij zijn een
verzameling
ideeën.

Wij zijn een denkend wezen.
Twijfel bevestigt dit.

Stap 2

Waarvan zijn we zeker?

Er is geen methode voor waarheid.

Minimaal één idee is waar of geen enkel idee is waar.

Een waar idee toont zijn eigen waarheid.

Een helder en onderscheiden idee is waar

Het meest onderscheiden en heldere idee is het idee van de Natuur.

Wij zijn een denken wezen.
Twijfel bevestigt dit.

We hebben een waar idee van de Natuur.

Stap 3

Inhoud van dit idee?

We weten helder dat er niets boven de Natuur gaat.

De Natuur kan geen oorzaak buiten zichzelf hebben.

De Natuur is zijn eigen oorzaak.

Wij zijn een denken wezen.
Twijfel bevestigt dit.

We hebben een waar idee van de Natuur.

We weten zeker dat de Natuur zijn eigen oorzaak is.

Stap 4 Wat essentie is?

Essentieel is dat waar een ding niet zonder kan bestaan.

Het bestaan kan wel of niet essentieel zijn voor een ding.

Voor dingen met een oorzaak is het bestaan niet essentieel.

Voor dingen zonder oorzaak is het bestaan essentieel.

Wij zijn een denken wezen.
Twijfel bevestigt dit.

We hebben een waar idee van de Natuur.

We weten zeker dat de Natuur zijn eigen oorzaak is.

We weten zeker dat het bestaan tot de Natuur behoort.

Stap 5 Van idee naar object

Essentieel is dat waar een ding niet
zonder kan bestaan.

Het bestaan kan wel of niet
essentieel zijn voor een ding.

Als het bestaan essentieel is voor
een ding dan moet deze ook
bestaan.

Wij zijn een denken wezen.
Twijfel bevestigt dit.

We hebben een waar idee van de
Natuur.

We weten zeker dat de Natuur zijn
eigen oorzaak is.

We weten zeker dat het bestaan tot
de Natuur behoort.

De Natuur bestaat

God bestaat

Wat God is

Tweedeling van alles wat is

Een zaak is het gevolg van iets anders.

Een zaak is het gevolg van zichzelf.

Wordt niet veroorzaakt.

Moet oneindig zijn

Moet uniek zijn

Moet noodzakelijk bestaan

Deze zaak is enig:
Er is één substantie

Tweedeling van alles wat is

Substantie

eeuwig

Alles wat er is

onveranderlijk

volmaakt

onafhankelijk

oneindig

De Natuur

God

Wat God niet is

Grijpt niet in

planner

bestuurder

Geen Schepper

Supermens

Geen persoon

Bestaat niet buiten de wereld

Verhoort geen gebeden

Beloont geen goed gedrag

Heeft geen spijt

Opdracht

God, substantie of Natuur?

Waarom drie woorden voor hetzelfde?

Citaten

Behalve **God** kan er geen **substantie** bestaan of begrepen worden.

Hieruit volgt heel duidelijk dat God *uniek* is, dat wil zeggen: dat er in de wereld maar **één substantie** bestaat en dat zij **absoluut oneindig** is.

Alles wat is, in God: niets kan zonder God bestaan of begrepen worden.

E1P14, E1P14C1, E1P15

Samenvatting

Waarin
ligt ons
geluk?

Kennis

Idee van God

Bestaan van iets buiten ons

Bestaan van de Natuur

Belangrijke lessen

- Streven naar eer, rijkdom en lust brengt niet het gewenste geluk.
 - Denken, het opdoen van kennis, geeft rust en tevredenheid.
 - Ware kennis toont zichzelf, er is geen methode.
 - Kennis is de bron van ons geluk.
 - Kennis van het hoogst denkbare geeft het grootst mogelijke geluk.
-
- Buiten ons denken moet iets bestaan dat de bron is van onze ideeën, we noemen dit de Natuur.
 - Deze Natuur moet het startpunt zijn voor onze kennis en daarmee voor de zoektocht naar ons geluk.

Volgende week

- Hoe zit volgens Spinoza de wereld in elkaar?
- Wat is daarvan het gevolg voor ons?
- Syllabus toelichting 0 – 2: Over de stof van vanavond.
- Syllabus toelichting 3 – 7: Over de stof van volgende week.